

spow

samenwerkingsverband
primair onderwijs
westland

Basisondersteuning

Binnen SPOW vinden we het belangrijk dat ieder kind zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen en een ononderbroken leerproces kan doorlopen. Daarom bieden alle scholen basisondersteuning: ondersteuning die beschikbaar is voor alle leerlingen die dat nodig hebben, passend bij hun onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.

Basisondersteuning bestaat uit preventieve (probleem voorkomende) en licht curatieve interventies (kortdurend en herstelgericht), en uit kleine, doeltreffende aanpassingen in bijvoorbeeld instructie, lesmateriaal, toetsen of de leeromgeving. De school voert deze ondersteuning planmatig uit, op een vooraf afgesproken kwaliteitsniveau, onder regie en verantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

SPOW maakt met schoolbesturen afspraken over inhoud en kwaliteit, zodat leerlingen op alle SPOW-scholen kunnen rekenen op dezelfde (minimale) basisondersteuning. Daarbij zijn op iedere school in elk geval deze onderdelen zichtbaar:

- Basiskwaliteit (volgens de eisen van de Onderwijsinspectie)
- Beleid: duidelijk beschreven ondersteuning (o.a. in schoolgids) en vaste protocollen
- Ondersteuningsstructuur / ondersteuningsroute: tijdig signaleren en snel handelen
- Ondersteuningsmogelijkheden op verschillende ondersteuningsgebieden

In dit boekje zijn de Afspraken Basisondersteuning, die zijn vastgesteld in augustus 2025, op een praktische en laagdrempelige manier weergegeven. Meer lezen? Ga naar:

De 7 ondersteuningsgebieden

In dit boekje lees je wat basisondersteuning betekent binnen de volgende ondersteuningsgebieden:

- Lees- en spellingsontwikkeling en dyslexie
- Rekenontwikkeling en dyscalculie
- Cognitieve ontwikkeling: meer- en hoogbegaafdheid
- Cognitieve ontwikkeling: laagbegaafdheid en moeilijk lerend
- Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling
- Spraak- en taalontwikkeling
- Fysieke ontwikkeling en belastbaarheid

Onderdelen van de ondersteuningsgebieden

Bij de volgende ondersteuningsgebieden verzorgen de scholen de basisondersteuning waaronder de preventieve en licht curatieve interventies. We kijken binnen deze ondersteuningsgebieden steeds naar:

Aanbod

Preventief: ondersteuning om te voorkomen dat een lichte of zware ondersteuningsbehoefte ontstaat.
Curatief: korte, lichte (vaak remediërende) hulp zodat leerlingen weer kunnen meedoen in de groep.
Aanpassingen: kleine, doeltreffende en haalbare aanpassingen in les, toetsing, gebouw, materialen en hulpmiddelen voor de leerling.

Protocollen

Scholen hebben protocollen en/of kwaliteitskaarten en/of beleidsplannen waarin ze het beleid en werkwijze op het betreffende ondersteuningsgebied hebben beschreven.

Expertise

Scholen hebben kennis en/of expertise om bepaalde ondersteuning te kunnen bieden.

Materialen

Kleine doeltreffende en haalbare aanpassingen met materialen en toetsen.

Fysieke ruimte

Kleine doeltreffende en haalbare aanpassingen in het schoolgebouw.

Wat niet

De specifieke onderdelen die NIET binnen de basisondersteuning vallen.

Lees- en spellingsontwikkeling & dyslexie

A

Aanbod

- Gedifferentieerd aanbod in de klas (pré-teaching, verlengde instructie; evt. tijdelijk een groep hoger/lager)
- Kortdurende (periode van aaneengesloten 2 keer 12 weken) ondersteuning individueel of in kleine groep (in/om de klas, binnen school)
- Ondersteuning volgens protocol leesproblemen en dyslexie niveau 1-3; ondersteuning loopt door tijdens/na dyslexiebehandeling

Protocol

- Protocol Leesproblemen & Dyslexie (LPD) aanwezig, bekend bij onderwijsprofessionals en kan worden toegepast
- Signalering, aanpak en evaluatie schoolbreed vastgelegd

Expertise

- Leerkracht: signaleren, analyseren, passend aanbod creëren
- Basiskennis lees-/spellingsproblemen & dyslexie
- Expertise beschikbaar binnen school; ouders kunnen worden doorverwezen naar externe specialisten

Materialen

- Inzetbare materialen ter ondersteuning bij de spelling- en taalontwikkeling
- Preventieve methode leesproblemen
- Compenserende dyslexiesoftware
- Aangepaste toetsen
- Remediërende materialen
- Signaleringsinstrument

Fysieke ruimte

- Indien nodig een aparte ruimte (in de school of erbuiten) voor begeleiding en individuele werkplekken
- Passend en divers aanbod leesboeken (groep/schoolbibliotheek)

⊗ Wat niet?

- Diagnostiek/indicatie en behandeling (ED / niveau 4)
- Logopedische behandeling ter verbetering van taalontwikkeling
- Langdurige individuele ondersteuning voor leerlingen

Rekenontwikkeling & dyscalculie

B

Aanbod

- Rekenen op passend niveau met o.a. pre-teaching en verlengde instructie (zo nodig tijdelijk bij een hogere/lagere groep)
- Kortdurende (periode van 2 keer 6 weken) extra ondersteuning individueel of in kleine groepjes
- Ondersteuning volgens protocol (fase groen/geel/oranje); schoolondersteuning loopt door bij externe behandeling

Protocol

- Protocol Ernstige Reken Wiskunde problemen en Dyscalculie aanwezig, bekend bij onderwijsprofessionals en kan worden toegepast
- Signalering, aanpak en evaluatie reken- en wiskunde problemen schoolbreed vastgelegd

Expertise

- Leerkracht: signaleren, analyseren, passend aanbod creëren
- Basiskennis over reken- en wiskunde problemen
- Expertise beschikbaar binnen school; ouders kunnen worden doorverwezen naar externe specialisten

Materialen

- Inzetbare materialen ter ondersteuning bij de reken- en wiskundeontwikkeling
- Compenserende rekensoftware
- Remediërende materialen
- Signaleringsinstrument

Fysieke ruimte

- Indien nodig een aparte ruimte (in de school of erbuiten) voor begeleiding en individuele werkplekken

⊗ Wat niet?

- Diagnostiek en behandeling van ernstige reken-wiskundeproblemen en dyscalculie (fase rood) door een specialistische zorgaanbieder.
- Langdurige individuele ondersteuning, wanneer basisondersteuning en behandeling onvoldoende effect hebben.

Cognitieve ontwikkeling: meer- & hoogbegaafdheid

C

Aanbod

- Passend en uitdagend aanbod in de klas (differentiatie, pre-teaching, verlengde instructie; zo nodig tijdelijk hogere/lagere groep)
- Mogelijkheid tot compacten, verrijken, verdiepen en/of versnellen (op één of meer ontwikkelingsgebieden)
- Waar passend: peers/gelijke denkers samenbrengen (peercontact), eventueel via impulsbudget

Protocol

- School heeft beleid voor meer- en hoogbegaafdheid (protocol/kwaliteitskaart)
- Onderwijsprofessionals kennen dit beleid en passen het toe
- Signalering en aanpak zijn vastgelegd en uitgevoerd

Expertise

- Leerkracht: signaleren, analyseren, passend aanbod creëren
- Basiskennis hoogbegaafdheid is aanwezig, incl. aandacht voor leerhouding en executieve vaardigheden.
- Expertise beschikbaar binnen school; ouders kunnen worden doorverwezen naar externe specialisten

Materialen

- Uitdagende materialen passend bij de kenmerken van hoogbegaafdheid
- Materialen voor verrijking en verdieping
- Signaleringsinstrument

Fysieke ruimte

- Indien nodig een aparte ruimte (in de school of erbuiten) voor begeleiding en individuele werkplekken

⊗ Wat niet?

- Langdurige, volledig maatwerk 1-op-1 ondersteuning wanneer basisondersteuning niet voldoende is
- Voltijds hoogbegaafdheidsonderwijs
- Begeleiding/onderwijs voor leerlingen met (hoog)begaafdheid én zeer intensieve sociaal-emotionele ondersteuningsvragen

Minder- en laagbegaafdheid & moeilijk lerend

D

Aanbod

- Passend aanbod in de klas op gedifferentieerd niveau (o.a. pre-teaching, verlengde instructie; zo nodig hogere/lagere groep)
- Lesstof kan worden vereenvoudigd of geminimaliseerd passend bij de ondersteuningsbehoefte
- Waar nodig kan een leerling op een ontwikkelgebied vertragen (meer tijd, kleinere stappen)

Protocol

- School heeft beleid voor minder- en laagbegaafdheid (protocol/kwaliteitskaart)
- Onderwijsprofessionals kennen dit beleid en passen het toe in de praktijk

Expertise

- Leerkrachten kunnen signaleren, analyseren en het aanbod afstemmen
- Basiskennis is aanwezig, incl. aandacht voor leerhouding en executieve vaardigheden
- Expertise beschikbaar binnen school; ouders kunnen worden doorverwezen naar externe specialisten

Materialen

- Een systeem om de ontwikkeling in kaart te brengen en te volgen
- Remediërende materialen en/of software
- Materialen om de lesstof passend te maken bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling

Fysieke ruimte

- Indien nodig een aparte ruimte (in de school of erbuiten) voor begeleiding en individuele werkplekken

⊗ Wat niet?

- Langdurige, volledig maatwerk 1-op-1 ondersteuning wanneer basisondersteuning niet voldoende is
- Onderwijs/begeleiding bij zeer intensieve sociaal-emotionele ondersteuningsvragen naast een moeilijk lerende cognitieve ontwikkeling

Gedrag & sociaal emotionele ontwikkeling

Aanbod

- Passend en uitdagend aanbod dat aansluit bij de ondersteuningsbehoeften en talenten van leerlingen.
- Aandacht en aanbod voor executieve functies (zoals plannen, emotieregulatie, aandacht)
- Samenwerking met jeugdteams, schoolarts en andere specialisten waar nodig

Protocol

- De school heeft duidelijke afspraken en werkt met protocollen, o.a. anti-pestten, meldcode kindermishandeling, schorsen/verwijderen en verzuim/thuiszitters (schoolaanwezigheid).
- Teamleden kennen de protocollen en passen ze toe

Expertise

- Leerkrachten kunnen signaleren, analyseren en het aanbod aanpassen bij sociaal-emotionele en gedragsvragen
- Basiskennis over gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en executieve functies is aanwezig
- De school kan een beroep doen op een professional met expertise op het gebied van gedrag en sociaal emotionele ontwikkeling vanuit school, bestuur en kern
- Expertise beschikbaar binnen school; ouders kunnen worden doorverwezen naar externe specialisten

Aanbod

- Een rijke taalomgeving en veel kansen om te praten, luisteren en taal te gebruiken
- Gerichte momenten voor samenspel en interactie, zodat kinderen hun spraak en taal kunnen ontwikkelen
- Samenwerking met NT2-voorzieningen, gemeente en cluster 2-scholen

Protocol

- School heeft beleid voor spraak- en taalproblemen (protocol/kwaliteitskaart)
- Onderwijsprofessionals kennen dit beleid en passen dit toe

Expertise

- Leerkrachten kunnen signaleren, analyseren en het aanbod afstemmen
- Basiskennis over spraak- en taalontwikkeling is aanwezig
- De school kan een beroep doen op een professional met expertise op het gebied van taal en spraakontwikkeling
- Ouders kunnen worden doorverwezen naar externe specialisten

Materialen

- Remediërende materialen
- Materialen om de lesstof passend te maken bij de ondersteuningsbehoefte van een leerling

Fysieke ruimte

- Indien nodig een aparte ruimte (in de school of erbuiten) voor begeleiding en individuele werkplekken
- In de klas is ruimte voor zichtbaar en expliciet taalaanbod

⊗ Wat niet?

- Financiering en inrichting van NT2*-aanbod (nieuwkomers): dit valt onder verantwoordelijkheid van schoolbesturen (met samenwerking met gemeenten)
- Bij (vermoeden van) een taalontwikkelingsstoornis en/of behoefte aan aanvullende expertise: school schakelt cluster 2 in (valt buiten basisondersteuning)
- Inzet van logopedisten (logopedische behandeling)

* NT2 voor nieuwkomers valt (in Westland) onder Taalschool Westland (niet voor Maasland en Hoekse scholen)

* NT2 binnen reguliere scholen valt onder basiskwaliteit (niet onder basisondersteuning)

Fysieke ontwikkeling & belastbaarheid

G

Aanbod

- Een langdurig ziek kind blijft zo veel mogelijk betrokken bij leren en meedoen (didactisch, sociaal en pedagogisch)
- Medische handelingen/toedienen medicatie door leerkrachten wordt alleen gedaan volgens het protocol en met toestemming van ouders (vastgelegd)
- Intensieve samenwerking met jeugdteams, schoolarts en andere specialisten

Protocol

- School heeft beleid voor zorg in school (protocol/kwaliteitskaart)
- School werkt met het protocol medisch handelen op school
- Onderwijsprofessionals kennen de afspraken en passen ze toe

Expertise

- Expertise beschikbaar over fysieke ontwikkeling, zelfredzaamheid en belastbaarheid (via school/bestuur/kern)
- Ouders kunnen worden doorverwezen naar externe specialisten
- Waar passend inzet van Ziezon / consultant OZL voor advies bij chronisch ziek of opgenomen kind

Materialen

N.v.t.

Fysieke ruimte

- School is toegankelijk voor kinderen met een lichamelijke/motorische beperking.
- Medicijnen worden veilig afgesloten bewaard met duidelijke beheerafspraken.
- Indien nodig een aparte ruimte voor begeleiding/behandeling en een speel- of bewegingsruimte.

Wat niet?

- Leerkrachten kunnen nooit verplicht worden om medische handelingen uit te voeren
- Inzet van specialisten zoals fysiotherapie en ergotherapie (behandeling) valt buiten de basisondersteuning